Perfin L 2: Firma W. Laane

(Door: Ton van Schijndel; uit: Perfinpost 158, nov. 2026)

Afb. 1: Willem Laane

Een van de grote verzekeraars/assuradeur en bankzaken in Bergen op Zoom was de firma Laane.
Willem Laane (zie afbeelding 1) werd geboren in 1833 in Roosendaal en groeide daar ook op. Hij werd bankier en commissionair in effecten met een kantoor op de Hoogstraat in Bergen op Zoom en filialen in Roosendaal, Oudenbosch en Yerseke.
In 1860 begon Willem in Roosendaal een kassierszaak, die mede door zijn in juni 1880 bij het station geopende wisselkantoor zich snel ontwikkelde. In 1879 had hij het correspondentschap der derde klasse van de Nederlandse Bank verworven, in 1890 verheven tot dat der eerste klasse, wat hem de gelegenheid gaf rechtstreeks handelspapier te disconteren en beleningen op goederen en diensten te geven.

In de loop van de jaren 1880 en 1890 werd de firma leidend in de West-Brabantse bankwereld en kon hij zich verheugen in een uitgebreide klantenkring. Naast buitenlandse meelfabrieken en Roosendaalse kandijfabrieken kreeg de beetwortelsuikerindustrie, een zeer kapitaal-intensieve industrie zijn grootste aandacht. Hij was in die bedrijfstak ook als geldschieter en besturer

Afb. 2: Ernest Laane

Begin jaren 1890 kwamen mede door de afnemende gezondheid van Willem en de uitbreiding van zaken, zijn zoons Antoine en Ernest in de firma, later trad ook zoon William toe.

In Bergen op Zoom werd in 1894 een vestiging geopend die door Ernest Laane (zie afbeelding 2) werd geleid en de hoofdvestiging werd.

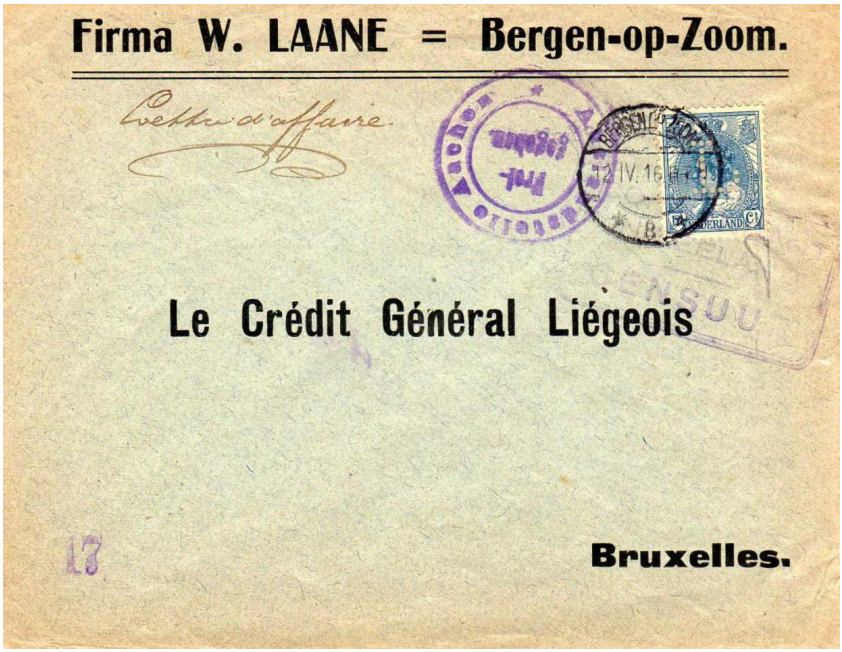
Daarnaast openden bijkantoren in Oudenbosch en Ossendrecht en, in Zeeland, in Goes, Tholen en Yerseke.

De firma Laane gebruikte tussen 1915 en 1920 de perfin L 2.
(zie afbeelding 3)

Afb. 3: de perfin L 2

Dat was dus tijdens de Eerste Wereldoorlog, waarin Nederland neutraal bleef. Wel was er correspondentie met het buitenland, zoals België. Die werd dan ook door de Duitsers gecensureerd en gecontroleerd (zie afb. 4 en 5).

Afb. 4: brief van de firma W. Laane met de perfin L 2, gedateerd 12 april 1916 met Duitse controlestempel van 'Auslandstelle Aachen'.

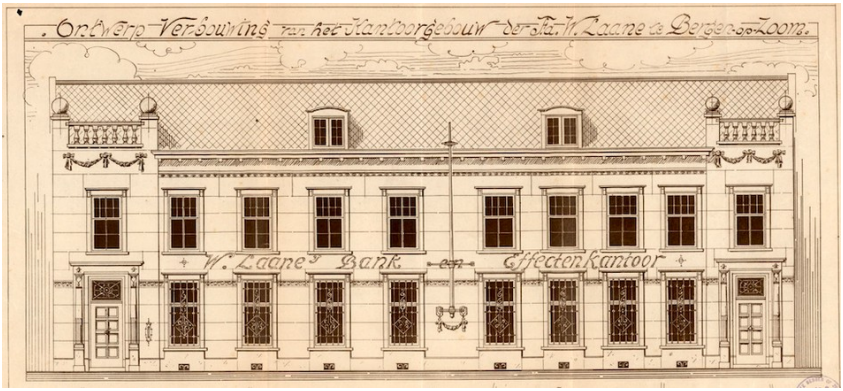
Afb. 5: Aangetekende brief met perfins L 2, gedateerd 16 mei 1918 met Duitse stempel 'Frei gegeben' van 'Auslandstelle Emmerich'.

Afb. 6: Villa Ruytershooven in Bergen op Zoom

De familie Laane woonde op het prachtige buiten de Ruytershooven in Bergen op Zoom. Doordat zij extreem rijk werden geacht volgde er in 1911 een dreigbrief, waarin geld werd geëist.

Via een gespeeld spel wordt op het terrein van de Ruytershooven de belager kort daarna aangehouden.
De familie verkoopt na overlijden van de weduwe Laane–Vermeulen in 1919 het kolossale pand waardoor het behouden blijft voor Bergen op Zoom.

Afb. 7: ontwerptekening voor verbouwing van het kantoor van de bank van W. Laane in Bergen op Zoom

Hoewel er plannen lagen voor verbouwing van het bankgebouw van de firma W. Laane (zie afbeelding 7), werden die niet meer ten uitvoer gebracht.
De firma werd in 1919 omgezet naar de Zuid-Nederlandsche Handelsbank. Deze wordt een jaar later omgevormd tot de Nationale Bankvereniging (NBV). Dit was een samengaan van diverse banken in het westelijke deel van Nederland een van de bankenfusies uit die tijd.

In het begin van de 20e eeuw waren er weliswaar veel soorten banken, maar die werden vertegenwoordigd door diverse assuradeuren en effecten-handelaren.
In de loop van de twintigste eeuw gingen de banken steeds meer onder eigen naam opereren. Tevens werden zij ook gedwongen meer te gaan samenwerken en dat leidde tot de nodige fusies.

Bronnen:
- *website hajocollectie.nl/bergen-met-winkels; artikel 'Bergse verzamelingen en verhalen' van Hans Jordans.*
- *brief van de Firma W. Laane naar Brussel, gevonden op de Jubileum cd-rom van de PCN, feb. 2012.*
- *tekst en afbeeldingen van W. Laane en E. Laane en bouwtekening gevonden op: de website van Geneanet: https://gw.geneanet.org.*
- *perfins L 2 uit eigen collectie.*